

อรรถ สุวรรณไชยรบ, นิรมล สีนอนันต์ และจักรรัฐ ทิพย์วาท์อานนท์

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว สำนักระบาดวิทยา Surveillance Rapid Response Team (SRRT), Bureau of Epidemiology

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 5 ระหว่างวันที่ 27 มกราคม – 2 กุมภาพันธ์ 2556 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. ไข้หวัดใหญ่ เชิงใหม่ จำนวน 36 ราย อายุระหว่าง 14-15 ปี เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ รายแรกเริ่มป่วยวันที่ 20 มกราคม 2556 รายสุดท้ายเริ่มป่วยวันที่ 24 มกราคม 2556 ด้วยไข้สูง ไอ มีน้ำมูก เสมหะ และเจ็บคอ เข้ารับการรักษาแผนกผู้ป่วยใน 2 ราย ที่โรงพยาบาลใกล้หมอ และโรงพยาบาลเชียงใหม่ราม เบื้องต้นแพทย์วินิจฉัยอาการป่วยด้วยโรคไข้หวัดใหญ่ ผลการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการจากชุดตรวจคัดกรอง (rapid test) พบให้ผลบวกต่อสารพันธุกรรมของเชื้อไข้หวัดใหญ่ ชนิด A ทั้งนี้ระหว่างวันที่ 18-21 มกราคม 2556 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ไปที่ค่ายลูกเสือแห่งหนึ่ง อำเภอจอมทอง โดยตรวจพบการระบาดของโรคหลังกลับจากค่าย ซึ่งก่อนเดินทางมีนักเรียนป่วยด้วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ 10 คน และไม่ได้แยกผู้ป่วยขณะเข้าค่าย ทีมสอบสวนโรคเคลื่อนที่เร็วเทศบาลนครเชียงใหม่จึงออกสอบสวนโรควันที่ 25 มกราคม 2556 และเก็บตัวอย่างสารคัดหลั่งจากลำคอส่งตรวจเพื่อยืนยันเชื้อก่อโรคที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เชียงใหม่ จำนวน 3 ราย พบสารพันธุกรรมของเชื้อไข้หวัดใหญ่ชนิด A สายพันธุ์ H3 จำนวน 2 ราย และค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งหมดจำนวน 5 ห้อง พบผู้ป่วยเพิ่มเติม 34 ราย พร้อมทั้งให้สุขศึกษาแก่นักเรียนและครู ให้คำแนะนำในการคัดกรองนักเรียนแยกผู้ป่วย โดยให้พักนอนที่บ้าน ทำความสะอาดห้องเรียน โดยสนับสนุนน้ำยาฆ่าเชื้อ หน้ากากอนามัย ให้ทางโรงเรียน

2. อาหารเป็นพิษ สุกิซุชิ เป็นครูฝึกและนักเรียนตำรวจกองกำกับการฝึกพิเศษ ซึ่งเป็นโรงเรียนฝึกตำรวจตะเวนชายแดน พบผู้ป่วย 156 ราย จากครูและนักเรียนทั้งหมด 327 คน อัตราป่วยร้อยละ 48 ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยวันที่ 25 มกราคม 2556 เวลาประมาณ 17.00 น. ด้วยอาการปวดท้อง ท้องเสีย และคลื่นไส้ อาเจียน เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล และวันที่ 27 มกราคม พบผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลบ้านด่านลานหอย และโรงพยาบาลสุโขทัย รวม 84 ราย เป็นผู้ป่วยใน 9 ราย จากการสอบสวนพบว่า

อาหารที่น่าจะเป็นสาเหตุการระบาด คือ อาหารกลางวันของวันที่ 25 มกราคม 2556 ซึ่งเป็นข้าวหมูแดงที่โรงครัวของค่ายได้จัดใส่กล่อง แล้วนำไปแจกให้ตามหน่วยฝึกซึ่งกระจายอยู่ตามจุดต่าง ๆ หลังจากรับประทานอาหารกลางวันแล้ว ทั้งหมดได้แยกย้ายกลับบ้าน ซึ่งอยู่ต่างจังหวัด และเดินทางกลับเข้าค่ายในวันที่ 27 มกราคม พบว่ามีผู้ป่วยจำนวนมากจึงได้นำผู้ป่วยไปรักษาที่โรงพยาบาล ทีมสอบสวนเคลื่อนที่เร็วอำเภอเมือง และจังหวัดสุโขทัยได้เก็บตัวอย่างจากอุจจาระของผู้ป่วย ส่งตรวจที่โรงพยาบาลสุโขทัย จำนวน 44 ตัวอย่าง พบ เชื้อ *Salmonella* Group B จำนวน 4 ราย ตัวอย่างน้ำดื่ม ตัวอย่างน้ำที่ใช้ประกอบอาหาร ตัวอย่าง น้ำประปา ตัวอย่างจากเชียง ชนิดละ 1 ตัวอย่าง และ Swab มือผู้ปรุงอาหาร 5 ตัวอย่าง ส่งตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 9 พิษณุโลก ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการตรวจ ส่วนอาหารที่สงสัยถูกทำลายหมดไม่สามารถเก็บส่งตรวจได้ จากการเฝ้าระวังโรคร่วมกับเจ้าหน้าที่พยาบาลและครูฝึกของกองกำกับการฝึก และพยาบาลจากหอผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลสุโขทัย จนถึงวันที่ 30 มกราคม 2556 ไม่พบผู้ป่วยรายใหม่เพิ่มขึ้น จึงได้ให้สุขศึกษาเกี่ยวกับการเกิดโรคอาหารเป็นพิษ การป้องกันและการควบคุมโรคสำหรับหน่วยฝึกด้วย

3. โรคหนองใน คีรีสะเกษ จำนวน 8 ราย เป็นวัยรุ่นชายอายุระหว่าง 12 - 19 ปี มารับการรักษาที่โรงพยาบาลห้วยทับทัน เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2556 ด้วยปัญหาหนองใน จากการสัมภาษณ์ พบว่าทั้งหมดมีประวัติมีเพศสัมพันธ์กับเด็กผู้หญิงอายุ 14 ปี คนเดียวกัน ในช่วงเวลาใกล้กัน บางคนใช้ถุงยางอนามัย บางคนไม่ใช้ถุงยางอนามัย โดยได้โทรศัพท์ไปหาเพื่อขอมีเพศสัมพันธ์ และเด็กหญิงรายนี้ได้มีเพศสัมพันธ์ด้วยโดยไม่เสียเงิน ซึ่งเด็กผู้หญิงรายนี้เคยมีประวัติถูกข่มขืน และมีปัญหาเรื่องภาวะจิตใจ พ่อแม่หย่าร้าง มารดามีสามีใหม่ ขณะนี้ทีมให้คำปรึกษาลำนักงานสาธารณสุขจังหวัดคีรีสะเกษ ได้ติดตามผู้มีประวัติการสัมผัส และเฝ้าระวังภาวะจิตใจเด็กหญิงคนดังกล่าว เพื่อป้องกันการแพร่กระจายโรคต่อไป และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความรู้ในชุมชนและโรงเรียน

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. สถานการณ์การติดเชื้อโรคไข้หวัดนกในคน ประเทศกัมพูชา กระทรวงสาธารณสุข ประเทศกัมพูชา และองค์การอนามัยโลก มีรายงานพบผู้ป่วยโรคไข้หวัดนกในประเทศกัมพูชา 5 ราย เสียชีวิต 4 ราย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 29 มกราคม 2556 ซึ่งเป็นผู้ป่วย 1 ราย จากจังหวัด Phnom Penh ผู้ป่วยเสียชีวิต 2 ราย จากจังหวัด Takeo และ Kampot ผู้ป่วยเสียชีวิต 2 รายจากจังหวัด Kampong Speu ผู้ป่วยทั้งหมดมีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่

และพบผู้ป่วย เป็นเด็กชายอายุ 8 เดือน อาการคล้ายไข้หวัดใหญ่เท่านั้น โดยทุกรายมีประวัติสัมผัสสัตว์ปีกป่วย/ตาย ก่อนป่วย ทั้งนี้ ทีมสอบสวนจาก National Veterinary Research Institute (NaVRI) ของกรมสุขภาพสัตว์และการผลิต (DAHP) ได้เก็บตัวอย่างไก่และเป็ด จากจังหวัด Kampong Speu และ Takeo ซึ่งตรวจพบผลบวกต่อไวรัส ไข้หวัดใหญ่ชนิด A (H5N1) สายพันธุ์ก่อโรครุนแรง ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุขประเทศกัมพูชาได้ออกมาตรการคุมเข้มเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกภายในประเทศ และการฆ่าเชื้อโรคในสถานที่ที่ติดเชื้อ และสถานประกอบการเพิ่มมากขึ้น

ระบบเฝ้าระวังไข้หวัดใหญ่ สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค